

tres espectacles que redituessin beneficis per a la santa casa.

En virtut del reial privilegi concedit per Felip II a l'hospital de Barcelona, en el segle XVI, per a que en arribar a la ciutat—diu—*qualesquier comediantes o representantes comedias no pue:lan representar aquellas sino en la parte o lugar donde el dicho hospital, o sus administradores, les señalaran, de manera que les pueda resultar el provecho que en otras partes se podrá haver y suelen pagar así los que representan como los que van a oír las dichas comedias*. I havent-se estès, més tard, aquesta reial concessió per tot Catalunya, els administradors de l'hospital de Manresa demanaren a la Superioritat el permís de contractar una companyia de *Boteadors* i *Danzadors* que havien vingut de Barcelona per a representar les seves habilitats en la nostra ciutat. Concedit el permís, el dia 28 de setembre de 1737 es féu la representació, redituant l'hospital una part dels beneficis.

L'any 1750 es féu, a les dependències de l'hospital, la primera representació de la "Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist" i els "Pastors".

L'any 1752, en què l'afició predilecta del poble era el "Joc de pilota", els administradors de l'hospital es dirigiren al senyor Corregidor, fent instància i sollicitant permís per a instal·lar un *joc de pilota, atenant que a més de no ésser perjudici de cap mena axís al comú com en particular se té per cert redundarà en benefici del sant hospital del tant quen treurà dels que jugaràn allí*. Concedit el permís, els dits administradors arrendaren uns terrenys entre el portal de Sobrerroca i el del Carme, on establiren uns patis per a dit *joc de la pilota* que perduraren fins a la meitat del segle XIX i donaren nom a aquella barriada.

La puixança de l'hospital de Sant Andreu es va notar amb la construcció de l'actual façana en 1792, i la nova església que fou beneïda el mes d'octubre de 1795, costejada per la noble família d'Amigant.

Entrat el segle XIX, la il·lustre Junta de l'hospital, amatent a procurar la deguda beneficència pública, en una ciutat com la nostra, va posar a la pràctica les noves disposicions sanitàries que la Superioritat havia fet públiques. Una d'elles fou: destinar una dependència per a conservar el *fluid vacuno* i comunicar-lo als qui volguessin

gaudir d'aquest benefici, gratuït als pobres, sota la inspecció facultativa, segons el reglament aprovat de R. O. als 21 d'abril de 1805, i acordat el seu compliment per la Junta de l'hospital, en sessió del dia 6 de maig del mateix any.

En aquesta ocasió el servei de l'hospital, segons estadística formulada en els llibres, constava de: "un Prior, tres criats, cinc criades, un metge y un farmacèutic, els quals tenian a son cuidado quinze homes malalts, y setse dones amb tota l'assistència deguda".

Però, la desastrosa guerra de la Independència i les lluites partidistes que la seguiren, ocasionaven la pobresa del benèfic establiment; produint-se una deficiència extremada en el personal que hi prestava els seus serveis. Vist això, la Junta administrativa, d'acord amb la Corporació Municipal, va resoldre fer venir les Germanes de la Congregació de Sant Vicents de Paul, les quals varen prendre possessió de l'hospital el dia 17 de febrer de 1844, encarregant-se del servei i neteja dels pobres malalts i de la casa que, mercès al zel i caritat de les dites Germanes, ha estat fins avui ben regida i governada sota la jurisdicció d'una Junta i un Prior, amb un Reglament aprovat per la Superioritat.

Aquesta reforma va desvetllar la caritat pública i particular que ha dut a l'hospital crescudes sumes degudes a la munificència d'insignes benefactors, als quals ha honorat la il·lustre Junta col·locant els seus retrats en la "Galeria de Benefactors" constituïda en una ampla sala del benèfic establiment.

L'espai que ocupa l'hospital de Sant Andreu és comprès entre la plaça i carrer del mateix nom i la via pública del Remei, formant varis cossos d'edifici ben espaiosos; l'antic, que es va engrandir en 1858; el Pavelló del carrer del Remei construït en 1902 per a obrers damnificats i malalts a conseqüència d'accidents del treball; i altre Pavelló amb la sala d'operacions quirúrgiques inaugurada en 1909.

Als 23 de març de 1911, la il·lustre Junta, d'acord amb la Corporació Municipal, va resoldre instal·lar en els baixos de l'edifici màquines de desinfectar que podia utilitzar gratuïtament el públic a despeses del pressupost municipal. L'any 1913 es col·locaren timbres elèctrics en totes les dependències de l'hospital. En 1915, a costa de varis particulars, s'instal·là la calefacció a les sales dels